

Brussel, 1 februari 2016
(OR. en)

5540/16

CO EUR-PREP 6
POLGEN 7
AG 2
ECOFIN 44
UEM 29
SOC 35
COMPET 22
ENV 26
EDUC 11
RECH 9
ENER 13
JAI 56
EMPL 25

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Europees semester 2016: Aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone
	- Toezending aan de Europese Raad

Voor de delegaties gaat hierbij de tekst van de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone. In ADD 1 wordt toelichting gegeven bij de wijzigingen in de versie van de Commissie waartoe tijdens de beraadslagingen in de Raad is beslist.

De Raad Algemene Zaken van 16 februari 2016 wordt verzocht de aanbeveling voor te leggen aan de Europese Raad, overeenkomstig artikel 121, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). De Raad zal de tekst in de bijlage formeel aannemen nadat de Europese Raad zijn conclusies erover heeft besproken, overeenkomstig artikel 121, lid 2, van het VWEU.

AANBEVELING VAN DE RAAD
over het economisch beleid van de eurozone

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 136, in samenhang met artikel 121, lid 2,

Gezien Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad van 7 juli 1997 over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid¹, en met name artikel 5, lid 2,

Gezien Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden², en met name artikel 6, lid 1,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

¹ PB L 209 van 2.8.1997, blz. 1.

² PB L 306 van 23.11.2011, blz. 25.

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Het economische herstel zet zich in de eurozone in een gematigd tempo door³. Het gaande houden en versterken van de groei in de eurozone vereist gestage beleidsinspanningen om een evenwichtige aanpassing in de particuliere en de publieke sector te ondersteunen, het aanpassingsvermogen te verbeteren en het concurrentievermogen en het groeipotentieel van de economie op middellange tot lange termijn te vergroten. Het tempo van de groei wordt vertraagd door de nasleep van de jongste financieel-economische crises, onder meer de externe evenwichtsherstelinspanningen, de hoge publieke en particuliere schuldenlast, de hoge werkloosheid alsook hardnekkige structurele starheden op de nationale arbeids- en productmarkten. De investeringen blijven zwak door die factoren maar ook door andere knelpunten, zoals een ongunstig ondernemingsklimaat, inefficiënties bij de overheid alsook obstakels voor de toegang tot financiering.
- (2) De tenuitvoerlegging van ambitieuze structurele hervormingen waardoor de productiviteit stijgt en het groeipotentieel wordt bevorderd, moet worden versterkt overeenkomstig de beleidsprioriteiten die in de jaarlijkse groeianalyse 2016 voor alle EU-lidstaten zijn vastgesteld⁴. Als structurele hervormingen gezamenlijk in de lidstaten worden uitgevoerd, kan de eurozone als geheel daarvan profiteren door positieve overloopeffecten, met name via de handels- en financiële kanalen. Er is weliswaar al enige vooruitgang geboekt met hervormingen om de arbeidsmarkten veerkrachtiger te maken, maar er blijven binnen de eurozone zeer grote verschillen bestaan, met name wat de langdurige werkloosheid en de jeugdwerkloosheid betreft. Die lidstaten die al vóór de crisis met een uitgebreide hervorming van hun arbeidsmarkt en sociale bescherming waren begonnen, hebben tijdens de economische neergang de werkgelegenheid beter kunnen ondersteunen en de billijkheid kunnen behouden. Dergelijke hervormingen omvatten flexibele en betrouwbare contractuele regelingen, allesomvattende strategieën voor een leven lang leren, een doeltreffend actief arbeidsmarktbeleid en adequate en houdbare socialebeschermingssystemen. Ook de verlaging van de loonwig op arbeid, vooral voor de mensen met een laag inkomen, en billijke belastingstelsels kunnen voor betere resultaten zorgen.

³ Economische najaarsprognose 2015 van de Commissie.

⁴ Jaarlijkse groeianalyse 2016.

- (3) Goed opgezette en snel uitgevoerde hervormingen kunnen helpen de bestaande onevenwichtigheden in de eurozone aan te pakken en te voorkomen dat er nieuwe onevenwichtigheden ontstaan. De thematische besprekingen door de Eurogroep, met meer nadruk op benchmarking, beste praktijken en groepsdruk, kunnen bijdragen tot bevordering van convergentie naar de beste prestaties. De Eurogroep zou daarom de thematische besprekingen over hervormingen op gebieden die voor de werking van de economische en monetaire unie van wezenlijk belang zijn, verder moeten versterken, en regelmatig de tenuitvoerlegging van hervormingen door de lidstaten van de eurozone alsook de vooruitgang die bij het corrigeren van onevenwichtigheden in het kader van de procedure voor macro-economische onevenwichtigheden is geboekt, moeten beoordelen.
- (4) Het begrotingsbeleid is een aangelegenheid van vitaal gemeenschappelijk belang in de economische en monetaire unie. Verantwoordelijk nationaal begrotingsbeleid dat aan de gemeenschappelijke begrotingsregels voldoet, is van wezenlijk belang om de schuldhoudbaarheid te ondersteunen en de begrotingsstabilisatoren hun werk te laten doen en landenspecifieke schokken op te vangen. Daarnaast is het van wezenlijk belang om op het niveau van de eurozone als geheel een passende begrotingskoers te realiseren waarmee naar een evenwicht tussen budgettaire houdbaarheid op de lange termijn en macro-economische stabilisering op de korte termijn wordt gestreefd, alsmede om procyclisch begrotingsbeleid te voorkomen. De noodzakelijke begrotingsinspanning varieert afhankelijk van de respectieve situaties van de lidstaten ten opzichte van de voorschriften van het stabiliteits- en groeipact, en de lidstaten moeten tevens stabiliseringsbehoeften in overweging nemen en rekening houden met mogelijke overloopeffecten in de eurozone. Hiervoor moet het begrotingsbeleid binnen de eurozone sterker worden gecoördineerd met volledige naleving van het stabiliteits- en groeipact. In deze context lijkt de nagenoeg neutrale gezamenlijke begrotingskoers die in 2016 wordt verwacht, passend in het licht van de algemene macro-economische situatie en de neerwaartse risico's voor groei. Voor 2017 zou het begrotingsbeleid, op basis van de prognose van een geleidelijk sluitende outputgap, procycliciteit moeten voorkomen en moeten leiden tot een daling van de overheidsschuld teneinde de budgettaire buffers te herstellen. Dit zou tot uiting moeten komen bij de opstelling van de geactualiseerde stabiliteitsprogramma's in het voorjaar van 2016, rekening houdend met de laatste economische en budgettaire ontwikkelingen. De samenstelling van de begrotingsstrategieën is nog niet groeivriendelijk genoeg. Zoals gereleveerd in de aanbevelingen aan de lidstaten van de eurozone in de zomer van 2015⁵, zouden de lidstaten thematische besprekingen moeten houden over verbeteringen in de kwaliteit en de houdbaarheid van de overheidsfinanciën.

⁵ PB L 272 van 18.8.2015, blz. 98.

- (5) De bankenunie moet volledig ten uitvoer worden gelegd. Ten eerste moet de richtlijn herstel en afwikkeling van banken zonder verder uitstel door alle lidstaten onverkort worden omgezet. Ten tweede zal tijdens de overgangsperiode een gemeenschappelijk begrotings-neutraal vangnet voor het GAF worden ontwikkeld, dat uiterlijk aan het eind van de overgangsperiode, wanneer de middelen van het GAF volledig zijn gemutualiseerd, ten volle operationeel zal zijn. Vorderingen op dit gebied zullen kort na de inwerkingtreding van het GAF worden geëvalueerd. Het gemeenschappelijk vangnet zal ook op de middellange termijn begrotingsneutraal zijn en ervoor zorgen dat alle deelnemende lidstaten op gelijke voet worden behandeld en er geen kosten ontstaan voor lidstaten die niet aan de bankenunie deelnemen. Zodra het GAF in werking treedt en de deelnemende lidstaten de inter-gouvernementele overeenkomst hebben geratificeerd en de richtlijn herstel en afwikkeling van banken volledig in nationaal recht hebben omgezet, zullen de lidstaten de balans opmaken van de regelingen voor overbruggingsfinanciering en bekijken welke verdere stappen er binnen welk tijdsbestek moeten worden ondernomen in verband met de werkzaamheden betreffende het gemeenschappelijk vangnet, teneinde ervoor te zorgen dat dit vangnet uiterlijk aan het eind van de overgangsperiode volledig operationeel zal zijn. De lidstaten zullen zich in 2016 tevens verder beraden op maatregelen die nodig zijn om de bankenunie te verdiepen. Ten slotte heeft de Europese Commissie in het kader van de verdere ontwikkeling van de bankenunie op 24 november 2015 haar mededeling "Naar de voltooiing van de bankenunie" gepresenteerd.
- (6) De situatie op de financiële markten blijft in de eurozone over het algemeen gunstig tegen de achtergrond van een accommoderende monetaire beleidskoers. De nog altijd zwakke fundamentele economische parameters en de hoge schuldhefboom in de particuliere sector blijven echter nog altijd wegen op de vraag naar krediet bij de banken en dus op de economische groei. De balansen van de banken blijven onder druk staan van het hoge niveau van de oninbare leningen, waardoor de kredietverstrekking wordt belemmerd. Dat de insolventieregelingen in de EU uiteenlopen en soms inadequaat zijn, leidt er mede toe dat de schuld van de particuliere sector te traag wordt afgebouwd, wat een rem zet op investeringen.

- (7) Er zijn weliswaar recentelijk resultaten geboekt bij het versterken van de structuur van de economische en monetaire unie, maar er moet worden voortgewerkt om die unie te voltooien. Het verslag van de vijf voorzitters van juni 2015 stippelt een weg uit naar voltooiing van de economische en monetaire unie in uiterlijk 2025⁶. Op 21 oktober 2015 heeft de Europese Commissie een eerste reeks voorstellen aangenomen die aan het verslag follow-up geven⁷. De lidstaten van de eurozone zouden collectieve verantwoordelijkheid moeten nemen en tijdig op een open en transparante manier moeten voortmaken met de tenuitvoerlegging van initiatieven op korte en middellange termijn om de economische en monetaire unie te voltooien. Om de convergentie in de eurozone te bevorderen, omvatten de voorstellen maatregelen om de eurozonedimensie van het Europees semester te versterken, onder meer door vroegere publicatie van de aanbevelingen voor de eurozone, teneinde de gemeenschappelijke uitdagingen vroeg in het proces te bepalen en informatie aan te reiken voor de formulering van de landenspecifieke aanbevelingen voor de lidstaten van de eurozone die later in het Europees semester moeten worden aangenomen. De lidstaten van de eurozone moeten tevens op een open en transparante manier werk maken van meer initiatieven op de lange termijn om de economische en monetaire unie te voltooien,

BEVEELT AAN dat de lidstaten van de eurozone in de periode 2016-2017, individueel en collectief, binnen de Eurogroep de volgende actie ondernemen:

1. Beleid nastreven dat het herstel ondersteunt, convergentie bevordert, de correctie van macro-economische onevenwichtigheden faciliteert en het aanpassingsvermogen verbetert. Daartoe zouden de lidstaten, vooral die met grote particuliere en buitenlandse schuldstanden, hervormingen moeten doorvoeren om de productiviteit te verhogen, de schepping van banen te bevorderen, het concurrentievermogen te versterken en het ondernemingsklimaat te verbeteren. De lidstaten met grote overschotten op de lopende rekening zouden prioritair maatregelen, waaronder structurele hervormingen, ten uitvoer moeten leggen die hun binnenlandse vraag en hun groeipotentieel helpen versterken.

⁶ De voltooiing van de Europese economische en monetaire unie, verslag van Jean-Claude Juncker in nauwe samenwerking met Donald Tusk, Jeroen Dijsselbloem, Mario Draghi en Martin Schulz.

⁷ http://ec.europa.eu/priorities/economic-monetary-union/docs/single-market-strategy/communication-emu-steps_en.pdf

2. Hervormingen doorvoeren waarin het volgende wordt gecombineerd: i) flexibele en voldoende zekerheid biedende arbeidscontracten die een vlotte arbeidsmarktovergang bevorderen en een tweedeling op de arbeidsmarkt voorkomen, ii) integrale strategieën voor een leven lang leren, iii) doeltreffend beleid om werklozen te doen terugkeren naar de arbeidsmarkt, en iv) adequate en houdbare socialebeschermingsstelsels die gedurende de hele levenscyclus effectief en efficiënt bijdragen aan sociale insluiting en integratie op de arbeidsmarkt, en v) open en concurrerende product- en dienstenmarkten. De loonwage op arbeid op een begrotingsneutrale wijze verminderen, vooral voor mensen met een laag inkomen, om de schepping van banen te bevorderen.
3. Streven naar een begrotingsbeleid dat het stabiliteits- en groeipact volledig in acht neemt. Voor 2016 lijkt de doelstelling van een nagenoeg neutrale gezamenlijke begrotingskoers in de eurozone passend met het oog op het bereiken van een evenwicht tussen budgettaire houdbaarheid op de lange termijn en macro-economische stabilisering op de korte termijn. Met het oog op 2017 de overheidsschuld verminderen om de budgettaire buffers te herstellen en procycliciteit te voorkomen. De begrotingsinspanning per lidstaat differentiëren conform hun respectieve situaties ten aanzien van de voorschriften van het stabiliteits- en groeipact, waarbij tegelijkertijd stabiliseringsbehoeften in overweging worden genomen en rekening wordt gehouden met mogelijke overloopeffecten tussen de landen van de eurozone. Daartoe tijdig de begrotingskoers van de eurozone opnieuw bezien in de context van de stabiliteitsprogramma's en de ontwerpbegrotingsplannen.
4. De geleidelijke vermindering van de oninbare leningen van de banken faciliteren en de insolventieprocedures voor ondernemingen en huishoudens verbeteren. In lidstaten met grote particuliere schuldstanden een ordelijke schuldafbouw bevorderen, onder meer door de afwikkeling van oninbare particuliere schuld te faciliteren.

5. Op een open en transparante manier, en zonder aan de interne markt te tornen, werken aan de voltooiing van de economische en monetaire unie, waarbij de juridische, economische en politieke aspecten van de meer op de lange termijn gerichte maatregelen die in het verslag van de vijf voorzitters worden geformuleerd, nader worden gezien.

Gedaan te Brussel,

*Voor de Raad
De voorzitter*